

Täysistunto

Torstai 23.9.2021 klo 16.00—18.20

2.2. Suullinen kysymys työn verotuksen keventämisestä (Sari Multala kok)

Suullinen kysymys SKT 153/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Seuraavan kysymyksen esittää edustaja Multala. Olkaa hyvä.

Keskustelu

16.30 **Sari Multala kok:** Arvoisa puhemies! Te, valtiovarainministeri Saarikko, totesitte eilen Keskuskauppakamarin Suuressa veropäivässä aikovanne esittää työn verotuksen keventämistä ensi vuoden budjettiriihessä. [Kokoomuksen ryhmästä: Hyvä! — Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä!] Tämä yllätti. Hallitus on nimittäin tehnyt koko vaalikauden päinvastaista politiikkaa. Koronaelvytyksen keinovalikoimaan muun muassa mahtuivat vain massiiviset menolisäykset veroelvytyksen sijaan. Toisaalta viime viikkoina on kuultu ulostuloja, joiden mukaan veronkevennykset eivät kuulu talouspolitiikan keinovalikoimaan myöskään noususuhdanteessa. Kokoomus keventäisi työn verotusta, ja haluaisimme antaa ihmisten pitää ansioistaan suuremman osan. Olemme esittäneet tähän myös keinot vaihtoehtobudjeteissamme.

Kysyisinkin valtiovarainministeri Saarikolta: oletteko tuomassa hallituksena esityksen työn verotuksen keventämisestä? [Leena Meri: Olkaa ja tuokaa!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.31 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eduskunta saa käsiteltäväkseen ensi viikolla tässä salissa ensinnäkin nyt vuoden 22 budjetin. Käydään budjetti kerrallaan. Puheenvuoroni eilen viittasi siihen, että kaikki nyt käsillä olevat talousennusteet valitettavasti viittaavat siihen suuntaan, että niin meillä kuin muualla talouden huima kasvu hyytyy vuotta 23 kohti. Siksi on hyvä havaita, että alkavalle vuodelle 22 ja sinne vuodelle 23 saatetaan tarvita hiukan erilaisia keinoja, jotta voisimme tehdä hyvää talouspolitiikkaa. Juuri nyt kulutuskysyntä on huipussaan. Se kertoo siitä, että me suomalaiset kotitaloudet luotamme talouteen, omaan ja Suomen talouteen, ennätysellisellä suuruudella. Mutta vuosi 23 voi näyttää erilaiselta — siitä ennusteet meille nyt jo vihjaavat — ja siksi pidän perusteltuna, että mitään keinoa ei suljeta pois. Silloin myös verotuksen avaimet kannattaa hallituksen käsissä pitää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt pyydän niitä edustajia, jotka tästä aihealueesta haluavat esittää lisäkysymyksiä, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Multala jatkaa.

16.32 Sari Multala kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ilo kuulla, että hallitus on valmis ottamaan työn verotuksen keventämisen mahdollisesti osaksi keinovalikoimaa.

Kuitenkin samaan aikaan, kun te valtiovarainministerinä puhutte nyt työn verotuksen mahdollisesta keventämisestä, on teidän johtamanne hallinto valmistelemassa työn verotuksen kiristämistä jopa pysyvästi. Valtiovarainministeriössä nimittäin valmistellaan nyt uutta verotuksen tasoa, maakuntaveroa. Uusi verotuksen ja hallinnon taso johtaisi asiantuntijoiden mukaan hyvin todennäköisesti työn verotuksen kiristämiseen sekä myös alueelliseen eriytymiseen. Kysyisinkin siis edelleen valtiovarainministeri Saarikolta: miksi, kun julkisuudessa esitätte tahtotilaksi työn verotuksen keventämisen, todellisuudessa valmistette kuitenkin työn verotuksen kiristämistä maakuntaveron keinoin?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.33 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuo pohdinta sote-uudistuksen seuraavasta vaiheesta, kun hyvinvointialueet perustetaan nyt vuonna 2023, pitää todellakin sisällään hallituksen valmistelua asiantuntijatyönä sekä maakunnille siirrettävistä muista tehtävistä että maakuntien rahoituspohjan vahvistamisesta pienellä maakuntaveroelementillä. Näistä päätökset seuraavat aikanaan sitten, kun selvitystyöt näistä on tehty, mutta on hyvä havaita, että verotuksellisia muutoksia kyllä tapahtuu jo näillä soten ensivaiheen päätöksillä, kun hyvinvointialueet aloittavat vuonna 2023. Siinä yhteydessähän kuntaveron osuus tulee pienenemään merkittävästi, ja koska hallitus haluaa pitää huolta, että tällaiset muutokset eivät kiristä kenenkään verotusta — niin kuin ei se maakuntaverokaan saisi kiristää tullessaan — jo pelkästään tämä ensivaihe pitää sisällään 200 miljoonan euron veronkevennyksen ansiotuloverotukseen juuri siitä syystä, että kenenkään verotus ei näissä uudistuksissa saa nousta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Grahn-Laasonen.

16.34 Sanni Grahn-Laasonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Talousasiantuntijat ovat kyllä hyvin yksimielisiä siitä, että uusi verotuksen taso, tämä maakuntaveron, hyvin todennäköisesti johtaa kokonaisverotuksen kiristymiseen. Suomessa on jo valmiiksi korkea ansiotuloverotus, ja niin kuin edellä kävi ilmi, suhtaudumme hyvin lämpimästi siihen valtiovarainministerin esille nostamaan ajatukseen, että työn verotusta voitaisiin Suomessa katsoa alaspäin. Kokoomus on sitä mieltä, että työn tekemisen pitää aina kannattaa ja meillä pitää olla sellainen työhön kannustava yhteiskunta, ja siihen päästäksemme tarvitsemme myöskin kevennyksiä tuloverotukseen. Nyt haluaisinkin tietää, onko koko hallitus samaa mieltä kuin ministeri Saarikko. Pääministeri, oletteko te valmis keventämään työn verotusta Suomessa vielä tällä hallituskaudella? [Leena Meri: Sanokaa kyllä! — Timo Heinonen: Andersson on ainakin!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2021 vp

16.35 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse suhtaudun avoimesti tähän avaukseen, minkä valtiovarainministeri Saarikko teki, ja kuten hän hyvin kuvasi, me tietenkin teemme talouspolitiikkaa ajassa ja meidän on kyettävä reagoimaan niihin muutoksiin, joita mahdollisesti on edessä.

Itse suhtaudun ensinnäkin myönteisesti siihen, että erityisesti pieni- ja keskituloisten verotusta voitaisiin keventää. Mielestäni tämä olisi verotusta oikeudenmukaisempaan suuntaan vievä toimenpide. Me olemme tehneet jo tässä budjettiesityksessä esityksiä esimerkiksi eläkeläisten työtulovähennyksen vauhdittamisesta, sen nostamisesta, eli kyllä näitä verotusta keventäviä elementtejä tähän budjettiesitykseen sisältyy.

Sosiaalidemokraattina oma näkökulmani on se, että meillä pitäisi olla mahdollisimman tiivis veropohja, niin että kaikki verotuksen aukot voitaisiin tukkia, ja meillä pitäisi olla matalat verokannat, mikä tarkoittaisi esimerkiksi sitä, että ansiotuloverotus voisi olla keveämmällä tasolla, mutta meille on yhtä lailla tärkeää se, että meillä on tiivis veropohja, ei aukkoja, jolloin kannat voisivat olla matalia.

Itse suhtaudun kyllä [Puhemies koputtaa] avoimesti tähän ehdotukseen, ja valtiovarainministeriö tietenkin tekee hallitukselle esityksen, josta hallitus sitten neuvottelee ja keskustelee.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt on aika täynnä. — Edustaja Sankelo.

16.36 Janne Sankelo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen korkea veroaste vaikuttaa väistämättä kilpailukykyymme sekä siihen, miten suomalaiset työn tulokset menevät kaupaksi maailmalla, mutta myös siihen, kuinka houkuttelevana Suomi nähdään kotipaikkana sekä yritysten että työntekijöiden kannalta.

Taloutemme kärsii kasvavasta työvoimapulasta. Se on tullut viime uutisista kyllä selväksi. Nyt nousukaudella osaajien puute korostuu. Suomi tarvitsee kipeästi kansainvälistä rekrytointia ja vetovoimatekijämme vahvistamista. Tästäkin näkökulmasta fiksusti kohdennettu verotuksen keventäminen olisi perusteltua ja myös vetovoimatekijä. Kysynkin valtiovarainministeri Saarikolta: pitäisikö Suomen työn verotusta keventää myös tästä kilpailunäkökulmasta?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.37 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viisas puheenvuoro. Havaintonne siitä, että verotuksella on tekemistä kilpailukyyn kanssa, on tietenkin aivan totta. Mutta samalla haluan asettaa ansiotuloverotuksen kaikkineen, siis työn verotusta laajemman ansiotuloverokeskustelun kaikkineen, vielä laajempaan kehikkoon. Se on yksi työkalupakin väline kasvun tukemisessa. Se ei yksin riitä. Ja esimerkiksi tiedän, että kokoomus esittää valtavasti keinona nimenomaan työn verotuksen keventämistä, myöskin työllisyystoimena. Jos puhtaasti ajattelisimme hoitaa työllisyyttä lisää veronkevennyksillä, ne ovat verrattain aika kalliita työllisyystoimia. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Todella kalliita!] Mutta jos katsotaan koko kasvun tematiikkaa, joka olisi esimerkiksi silloin vauhdittamassa kulutuskysyntää, kun ihmisille jää enemmän käteen, niin silloin se olisi varmasti paikallaan kasvun hiipuessä.

Mutta tarvitaan myös muita toimia. Tarvitaan toimia investointien tukemiseksi, tuottavuuden lisäämiseksi ja kyllä, aivan totta, työvoiman saatavuuden vauhdittamiseksi, jossa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2021 vp

työperäinen maahanmuutto on yksi teema ja pääministerin hyvin mainitsema eläkeläisten halu [Puhemies koputtaa] tehdä työtä työuran jälkeen on toinen teema, [Puhemies koputtaa] ja mainitsenpa myös kotitalousvähennyksen, jonka hallitus tuo esityksenä parannukseensa ensi vuoden puolella.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt on aika jälleen täynnä. — Edustaja Heinonen.

16.38 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Te, ministeri Saarikko, lähetitte ja allekirjoititte hyvän vastuullista taloudenpitoa vaativan kirjeen nuukan nelikon kanssa EU:lle. Kiitos siitä, mutta kannustaisin teitä kyllä antamaan saman veetoimuksen teidän hallituksen tuhlaillevalle viisikolle. [Naurua]

2015, kun Juha Sipilän hallitus aloitti, tilanne oli vaikea. [Juha Sipilä: Nimi mainittu!] Miljoona, lähes miljoona, otettiin velkaa joka tunti, ja silloin kevennettiin työn verotusta 1,5 miljardia. Tähän maahan syntyi 140 000 uutta työpaikkaa, ja 2018 valtiovarainministeri Orpon johdolla valtionvelkaa lyhennettiin. Juha Sipilä totesi silloin, että seuraavan hallituksen tehtävä on jättää Suomi seuraajalleen paremmassa kunnossa kuin sen on saanut. Tämä on vanha hyvä keskustalainen periaate. [Naurua] Arvoisa ministeri Saarikko, oletteko te rikkomassa tämän keskustalaisen periaatteen ja jättämässä [Puhemies koputtaa] maan huonommassa kunnossa seuraajille?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Saarikko.

16.39 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Heinosen kanssa jatketaan tätä keskustalaisuuden oppituntia milloin tahansa lisää. [Naurua] Toteatte täällä erinomaisella tavalla puolueeni hyvät periaatteet, [Timo Heinonen: Pitäkää kiinni niistä!] ja niistä ilman muuta keskusta pitää kiinni.

Mitä tulee menneisiin vaalikausiin, on ehkä kuitenkin mielekkäämpää katsoa eteenpäin. Siitä totean vain sen verran, että työn verotus ei tainnut olla ihan ainut asia, joka ratkaisi sen, että Suomi saatiin nousu-uralle. Se oli yksi tekijä. Tämänkin hallituksen historiaan mahtuu jo päätös työverotuksen keventämisestä parilla sadalla miljoonalla vuonna 2019 heti hallituksen alussa tekemillä ensimmäisen budjettiriihen päätöksillä. Mutta kaikkineen minulla on vakaa käsitys siitä, että nyt käsillä olevien ennusteiden pohjalta ja nyt käsillä olevan työllisyystilanteen arvion pohjalta me tulemme jättämään Suomen hyvässä kunnossa työllisyysasteen näkökulmasta, ja se työllisyys ja kasvu on kaikkein tärkein perintö tuleville hallituksille pohjaksi sille, että Suomi voi säilyttää nykyisenkaltaisen hyvinvointiyhteiskunnan. En usko, että kenenkään päättäjän mielestä inspiroivin tehtävä [Puhemies koputtaa] on vain veronkorotukset tai leikkaukset, vaan pysyvän kasvun tukeminen, ja siihen tämä hallitus on tosi sitoutunut.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sipilä.

16.41 Juha Sipilä kesk (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Se on totta, että nykytilanteessa julkisen talouden tasapaino vaatisi 2 prosentin kestävästä kasvu-uraa ja 78 prosentin työllisyysastetta. [Oikealta: Juuri näin!] Se on myönnettävä, että keskusta ei ole ihan niitä kaikkia rakenteellisia toimia saanut läpi, mitä olemme esittäneet, mutta kyllä oppositionkin on myönnettävä se, että hallitus on erittäin hyvin onnistunut koronan torjunnassa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2021 vp

nassa ja auttanut yritykset tämän vaikean ajan yli ja että yllättävän nopeasti työllisyysaste on palautunut koronaa edeltävälle tasolle.

Nyt eletään tilanteessa, jossa meillä on 150 000 työpaikkaa auki ja niihin pitäisi löytää tekijät. Enemmän puhutaan nyt siitä, miten me tämä kohtaanto-ongelma ratkaistaan. Olin kysynyt työministeri Haataiselta: mitä uusia keinoja meille on tulossa tämän tärkeän kohtaanto-ongelman ratkaisemiseksi? Hallitus nimittäin saavuttaa 75 prosentin työllisyysastetavoitteen, jos nämä työpaikat täytetään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Haatainen, olkaa hyvä.

16.42 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä näin on. Työllisyysaste on yllättävästi, kaikesta tästä koronasta huolimatta, noussut korkeammalle tasolle kuin millä se oli koronaa edeltävänä aikana. Se on kaikkien aikojen korkeimmalla tasolla. Mutta emme voi tyytyä tähän tilanteeseen. Me olemme lähestymässä hyvää vauhtia 75 prosentin työllisyysastetta, joka oli tämän hallituksen tavoite omalle hallituskaudelleen. On totta, että meidän on päästävä siitä vielä eteenpäin.

Nyt pullonkaulana on työvoiman saatavuus. Totta kai ensisijainen asia on se, että me pystymme työttömistä ihmisistä löytämään työllisiä polulle työelämään, ja tässä hallitus tekee merkittäviä rakenteellisia uudistuksia. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli on tulossa eduskuntaan käsittelyyn. Siinä lisätään resursseja nimenomaan palvelun alkuvaiheeseen, työttömyyden alkuvaiheeseen. Tämä on kansainvälisissä tutkimuksissa todettu tehokkaaksi keinoksi, ja sille VM on laskenut myös merkittävän työllisyysvaikutuksen. Toinen on se, että me siirrämme työllisyyspalvelut kuntiin. [Puhemies koputtaa] Eli siellä on koko kunnan palveluvalikoima käytössä.

Ja tähän...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Minuutti on jo reilustikin ylitetty.

...kohtaanto-ongelmaan olemme kehittämässä lukuisia toimenpiteitä, joilla edesautamme sitä, että yritykset voivat rekrytoida myös ulkomailta.

Kysymyksen käsittely päättyi.